

eul\_wid: lrm-aa

Ἡρακλείδης ὁ Κριτικός · Heraclides the Critic

## Three Fragments of the Description of Greece

Τρία Ἀποσπάσματα τῆς Περιγραφῆς τῆς Ἑλλάδος

**Period:** Ἑλληνιστική Hellenistic

**Dialect:** Κοινή Koine

**Domain:** Φιλοσοφία Philosophy

**Format:** Συναγωγή Collection

**Affiliation:** Pythagorean

- <sup>5</sup> Plutarch. dv. Colot. XIV 1115 A: μηδὲ ἀναλάβης εἰς χεῖρας Ἀριστοτέλους τὰ περὶ οὐρανοῦ καὶ τὰ περὶ ψυχῆς, Θεοφράστου δὲ τὰ πρὸς τοὺς φυσικοὺς, Ἡρακλείδου δὲ τὸν Ζωροάστρην, τὸ περὶ τῶν ἐν Ἄιδου, τὸ περὶ τῶν φυσικῶς ἀπορουμένων, Δικαίάρχου δὲ τὰ περὶ ψυχῆς, ἐν οἷς πρὸς τὰ κυριώτατα καὶ μέγιστα τῶν φυσικῶν ὑπεναντιούμενοι τῷ Πλάτῳ καὶ μαχόμενοι διατελοῦσι.
- <sup>8a</sup> Sextus Empir. adv. logic. I 349: ... εἶγε οἱ μὲν μηδὲν φασιν εἶναι αὐτὴν (sc. τὴν διάνοιαν) παρὰ τὸ πῶς ἔχον σῶμα, καθάπερ ὁ Δικαίάρχος, οἱ δὲ κτλ.
- <sup>8b</sup> ib. Pyrrh. Hypotyp. II 31: οἱ μὲν μὴ εἶναι τὴν ψυχὴν ἔφασαν, ὡς οἱ περὶ τὸν Μεσσηνίον Δικαίάρχον.
- <sup>8g</sup> Simplic. in Aristot. Categ. 8b 25 p. 216, 12 ff. Kalbf.: ... οἱ ἀπὸ τῆς Ἑρετρίας ἀνήρουν τὰς ποιότητας ὡς οὐδαμῶς ἐχούσας τι κοινὸν οὐσιῶδες, ἐν δὲ τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ συνθέτοις ὑπαρχούσας. καὶ Δικαίάρχος δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας τὸ μὲν ζῶον συνεχῶρει εἶναι, τὴν δὲ αἰτίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀνῆρει.
- <sup>8i</sup> Atticus Platonicus bei Euseb. Praep. evang. XV 9: τούτῳ (sc. Ἀριστοτέλει) τοιγαροῦν ἐπόμενος Δικαίάρχος, καὶ τ' ἀκόλουθον ἱκανὸς ὦν θεωρεῖν, ἀνῆρηκε τὴν ὅλην ὑπόστασιν τῆς ψυχῆς.
- <sup>8k</sup> Jamblichus bei Stob. Ecl. I 49, 32 p. 367 W.: ἢ τὸ τῇ φύσει συμμεμιγμένον ἢ τὸ τοῦ σώματος ὄν (sc. τὴν ψυχὴν εἶναι) ὥσπερ τὸ ἐψυχῶσθαι, αὐτῇ δὲ μὴ παρὸν τῇ ψυχῇ ὥσπερ ὑπάρχον, οἷα δὲ λέγεται περὶ ψυχῆς παρὰ Δικαίάρχῳ τῷ Μεσσηνίῳ.
- <sup>10a</sup> Galen. Histor. philos. 24: θνητὴν μὲν ψυχὴν ὁ Ἐπίκουρος καὶ Δικαίάρχος ᾤθησαν.
- <sup>11</sup> Nemesius De natura hominis II Migne XL p. 537: Δικαίάρχος δὲ ἀρμονίαν τῶν τεσσάρων στοιχείων (sc. τὴν ψυχὴν εἶναι) ἀντὶ τοῦ κρᾶσιν καὶ συμφωνίαν τῶν στοιχείων. οὐ γὰρ τὴν ἐκ τῶν φθόγγων συνισταμένην, ἀλλὰ τὴν ἐν τῷ σώματι θερμῶν καὶ ψυχρῶν καὶ ὑγρῶν καὶ ξηρῶν ἐναρμόνιον κρᾶσιν καὶ συμφωνίαν βούλεται λέγειν. δῆλον δὲ ὅτι καὶ τούτων οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ψυχὴν οὐσίαν εἶναι λέγουσιν. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ Δικαίάρχος ἀνούσιον.
- <sup>12a</sup> Plutarch. Plac. philos. IV 2, 5: Δικαίάρχος ἀρμονίαν τῶν τεσσάρων στοιχείων (sc. τὴν ψυχὴν εἶναι).
- <sup>12b</sup> Stobaeus Eclog. I 49, 1: Δικαίάρχος ἀρμονίαν τῶν τεττάρων στοιχείων (sc. τὴν ψυχὴν εἶναι).
- <sup>12c</sup>

- Theodoret. Graec. affect. curatio V 18: Δικαίαρχος δὲ τῶν τεσσάρων εἶναι στοιχείων τὴν ἁρμονίαν.
- 12d Hermias Irris. philos. 2 (Diels Doxogr. p. 651): οἱ δὲ ἁρμονίαν (Δικαίαρχος) sc. τὴν ψυχὴν εἶναι.
- 12e Anecdota Graeca Oxoniensia ed. Cramer III (1836) 145: Δικαίαρχος δὲ ἁρμονίαν ὥριστο τὴν ψυχὴν εἶναι καὶ λύραν τὸ σῶμα.
- 13a Galen. Histor. philos. 105: Ἀριστοτέλης καὶ Δικαίαρχος τοὺς ὀνείρους εἰσάγουσιν, ἀθάνατον μὲν τὴν ψυχὴν οὐ νομίζοντες, θείου δέ τινος μετέχουν.
- 13b Plutarch. Plac. philos. V 1: Ἀριστοτέλης καὶ Δικαίαρχος τὸ κατ' ἐνθουσιασμόν μόνον παρεισάγουσι καὶ τοὺς ὀνείρους, ἀθάνατον μὲν εἶναι οὐ νομίζοντες τὴν ψυχὴν, θείου δέ τινος μετέχουν αὐτήν.
- 19 Athenaeus XIV 641 e: Δικαίαρχος δ' ἐν πρώτῳ τῆς εἰς Τροφωνίου Καταβάσεως φησιν οὕτως: ἢ γε τὴν πολλὴν δαπάνην ἐν τοῖς δείπνοις παρέχουσα δευτέρα τράπεζα προσεγένετο, καὶ στέφανοι καὶ μύρα καὶ θυμιάματα καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα.
- 21 Athenaeus XIII 594 ef.: Δικαίαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου Καταβάσεως φησι: ταῦτόν δὲ πάθοι τις ἂν ἐπὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἀφικνούμενος κατὰ τὴν ἀπ' Ἐλευσίνος τὴν ἱερὰν ὁδὸν καλουμένην. καὶ γὰρ ἐνταῦθα καταστὰς, οὗ ἂν φανῇ τὸ πρῶτον ὃ τῆς Ἀθηνᾶς ἀφορώμενος νεὼς καὶ τὸ πόλισμα, ὅψεται παρὰ τὴν ὁδὸν αὐτὴν ὠκοδομημένον μνημα οἷον οὐχ ἕτερον οὐδὲ σύνεγγυς οὐδὲν ἐστὶ τῷ μεγέθει. τοῦτο δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὅπερ εἰκός, ἢ Μιλτιάδου φήσιν ἐν <ἂν> σαφῶς ἢ Περικλέους ἢ Κίμωνος ἢ τινος ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν εἶναι, <καὶ> μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως δημοσίᾳ κατεσκευασμένον, εἰ δὲ μή, δεδομένον κατασκευάσασθαι. πάλιν δ' ὅταν ἐξετάσῃ Πυθιονίκης τῆς ἐταίρας ὄν, τίνα χρὴ προσδοκίαν λαβεῖν αὐτόν;
- 22 Schol. vetus Pindar. Olymp. VI 7 b: δι' ἐμπύρων ἐν Ἥλιδι Ἰαμίδα ἐμαντεύοντο. ἀφ' ὧν τὸ γένος εἶχεν Ἀγησίας. τοῦ δὲ μαντείου τοῦ ἐν Ἥλιδι καὶ Δικαίαρχος μέμνηται.
- 23 Athenaeus XIII 603 a b: φιλόπαις δ' ἦν ἐκμανῶς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς. Δικαίαρχος γοῦν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Ἰλῖω θυσίας Βαγῶου τοῦ εὐνούχου οὕτως αὐτόν φησιν ἡτᾶσθαι ὡς ἐν ὄψει θεάτρου ὅλου καταφιλεῖν αὐτὸν ἀνακλάσαντα, καὶ τῶν θεατῶν ἐπιφωνησάντων μετὰ κρότου οὐκ ἀπειθήσας πάλιν ἀνακλάσας ἐφίλησεν.
- 26 Themist. Soph. 285 c: Κηφισοδώρους δὲ καὶ Εὐβουλίδας καὶ Τιμαίους <καὶ> Δικαίάρχους καὶ στρατὸν ὅλον τῶν ἐπιθεμένων Ἀριστοτέλει τῷ Σταγειρίτῃ πότε ἂν καταλέξαιμι εὐπετῶς, ὧν καὶ λόγοι ἐξικνουῦνται εἰς τόνδε τὸν χρόνον, διατηροῦντες τὴν ἀπέχθειαν καὶ φιλονεικίαν;
- 27 Cicero Epist. ad Atticum II 12, 4: Dicaearchum recte amas, luculentus homo est et civis haud paulo melior quam isti nostri ἀδικαίαρχοι. .... καὶ Κικέρων ὁ φιλόσοφος τὸν πολιτικὸν Τίτον ἀσπάζεται.
- 29 Plutarch. An seni gerenda res publica XXVI 796 c: παρὰ πάντα δὲ ταῦτα χρὴ μνημονεύειν, ὡς οὐκ ἔστι πολιτεύεσθαι μόνον τὸ ἄρχειν καὶ πρεσβεύειν καὶ μέγα βοᾶν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ περὶ τὸ βῆμα βακχεύειν, λέγοντας καὶ γράφοντας ἃ οἱ πολλοὶ τοῦ πολιτεύεσθαι νομίζουσιν, ὥσπερ ἀμέλει καὶ φιλοσοφεῖν τοὺς ἀπὸ τοῦ δῖφρου διαλεγόμενους καὶ σχολὰς ἐπὶ βιβλίοις περαίνοντας. ἢ δὲ συνεχῆς ἐν ἔργοις καὶ πράξεσιν ὁρωμένη καθ' ἡμέραν ὁμαλῶς πολιτεία καὶ φιλοσοφία λέληθεν αὐτούς. καὶ γὰρ τοὺς ἐν ταῖς στοαῖς ἀνακάμπτοντας περιπατεῖν φασιν, ὡς ἔλεγε Δικαίαρχος, οὐκέτι δὲ τοὺς εἰς ἀγρὸν ἢ πρὸς φίλον βαδίζοντας. ὅμοιον δ' ἐστὶ τῷ φιλοσοφεῖν τὸ πολιτεύεσθαι. Σωκράτης γοῦν οὔτε βάρη θείας οὔτε εἰς θρόνον καθίσας οὔθ' ὥραν διατριβῆς ἢ περιπάτου τοῖς γνωρίμοις τεταγμένην φυλάττων, ἀλλὰ καὶ παίζων ὅτε τύχοι καὶ συμπίνων καὶ συστρατευόμενος ἐνίοις καὶ συναγοράζων, τέλος δὲ καὶ δεδεμένος καὶ πίνων

τὸ φάρμακον ἐφιλοσόφει, πρῶτος ἀποδείξας τὸν βίον ἅπαντι χρόνῳ καὶ μέρει καὶ πάθει καὶ πράγμασιν ἀπλῶς ἅπασι φιλοσοφίαν δεχόμενον.

- <sup>30</sup> Diogenes Laert. I 40: ὁ δὲ Δικαίαρχος οὔτε σοφοὺς οὔτε φιλοσόφους φησὶν αὐτοὺς (sc. τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς) γεγονέναι, συνετοὺς δὲ τινὰς καὶ νομοθετικούς.
- <sup>31</sup> Codex Vaticanus 435 (H. v. Arnim Hermes XXVII 1892 p. 119f. und Diodor ed. Drachmann, Lietzmanns Kl. Texte Bd. 97 1912 p. 67 ff.): οὐκ ἐβούλοντο οἱ παλαιοὶ Ῥωμαίων, ὧς Σήβωσε ἀνδρῶν ἄριστε, σοφοὶ εἶναι δοκεῖν, ὅθεν οὐδὲ ἐθήρων τὴν δόξαν δεινότητι λόγων ἢ περιττοῖς καὶ πιθανοῖς ἀποφθέγμασιν, οἷς ἐχρήσαντο Ἑλλήνων τινές, ἃ διαβεβόηται χρησμῶν εἶναι δοκοῦντα ἤδη πιστότερα, μηδὲν ἄγαν καὶ ἔπου θεῶ καὶ χρόνων φείδου καὶ γνῶθι σαυτὸν καὶ ἐγγύα πάρα δ' ἄτα καὶ ἄλλα τούτοις ἐοικότα, ἴσως μὲν καὶ ὠφέλιμα τοῖς πειθόμενοις, ἔχοντα δὲ τι ἐν τῷ βραχεῖ τῆς ἀποδόσεως ἡδὺ καὶ προσκλητικόν. Δικαίαρχῳ δὲ οὐδὲ ταῦτα σοφῶν εἶναι ἀνδρῶν δοκεῖ, μὴ γὰρ δὴ γε τοὺς πάλαι λόγῳ φιλοσοφεῖν. ἀλλ' εἶναι τὴν σοφίαν τότε γοῦν ἐπιτήδευσιν ἔργων καλῶν, χρόνῳ δὲ λόγων ὀχλικῶν γενέσθαι τέχνην. καὶ νῦν μὲν τὸν πιθανῶς διαλεχθέντα μέγαν εἶναι δοκεῖν φιλόσοφον, ἐν δὲ τοῖς πάλαι χρόνοις ὁ ἀγαθὸς μόνος ἦν φιλόσοφος, εἰ καὶ μὴ περιβλέπτους καὶ ὀχλικοὺς ἀσκοῖτο λόγους. οὐ γὰρ ἐζήτουν ἐκεῖνοί γε εἰ πολιτευτέον οὐδὲ πῶς, ἀλλ' ἐπολιτεύοντο αὐτοὶ καλῶς, οὐδὲ εἰ χρὴ γαμεῖν, ἀλλὰ γήμαντες ὃν δεῖ τρόπον γαμεῖν ταῖς γυναιξὶ συνεβίου. ταῦτα ἦν, φησὶν, ἔργα ἀνδρῶν καὶ ἐπιτηδεύματα σοφῶν, αἱ δὲ ἀποφθέγξεις αὗται πρᾶγμα φορτικόν.
- <sup>32</sup> Diogenes Laert. I 41: στασιάζεται δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν (sc. τῶν ἑπτὰ σοφῶν). ... Δικαίαρχος δὲ τέσσαρας ὠμολογημένους ἡμῖν παραδίδωσι, Θαλῆν Βίαντα Πιττακὸν Σόλωνα. ἄλλους δὲ ὀνομάζει ἕξ, ὧν ἐκλέξασθαι τρεῖς, Ἀριστόδημον, Πάμφυλον, Χίλωνα Λακεδαιμόνιον, Κλεόβουλον, Ἀνάχαρσιν, Περίανδρον.
- <sup>33</sup> Porphyrius Vita Pythagorae 18: ἐπεὶ δὲ τῆς Ἰταλίας ἐπέβη καὶ ἐν Κρότωνι ἐγένετο, φησὶν ὁ Δικαίαρχος, ὡς ἀνδρὸς ἀφικομένου πολυπλάνου τε καὶ περιττοῦ καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν ὑπὸ τῆς τύχης εὖ κεχορηγημένου, τὴν τε γὰρ ἰδέαν εἶναι ἐλευθέριον καὶ μέγαν χάριν τε πλείστην καὶ κόσμον ἐπὶ τε τῆς φωνῆς καὶ τοῦ ἥθους καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἔχειν, οὕτως διαθεῖναι τὴν Κροτωνιατῶν πόλιν, ὥστ' ἐπεὶ τὸ τῶν γερόντων ἀρχεῖον ἐψυχαγώγησεν πολλὰ καὶ καλὰ διαλεχθεῖς, τοῖς νέοις πάλιν ἡβητικὰς ἐποίησατο παραινέσεις ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κελευσθεῖς, μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς παισὶν ἐκ τῶν διδασκαλείων ἀθρόοις συνελθοῦσιν, εἴτα ταῖς γυναιξί, 〈ἐπεὶ〉 καὶ γυναικῶν σύλλογος αὐτῷ κατεσκευάσθη.
- <sup>34</sup> ib. 56: Δικαίαρχος δὲ καὶ οἱ ἀκριβέστεροι καὶ τὸν Πυθαγόραν φασὶν παρεῖναι τῇ ἐπιβουλῇ. Φερεκύδην γὰρ πρὸ τῆς ἐκ Σάμου ἀπάρσεως τελευτῆσαι. τῶν δ' ἐταίρων ἀθρόους μὲν τετταράκοντα ἐν οἰκίᾳ τινὸς παρεδρεύοντας ληφθῆναι, τοὺς δὲ πολλοὺς σποράδην κατὰ τὴν πόλιν ὡς ἔτυχον ἕκαστοι διαφθαρῆναι. Πυθαγόραν δὲ κρατουμένων τῶν φίλων τὸ μὲν πρῶτον εἰς Καυλωνίαν τὸν ὄρμον σωθῆναι, ἐκεῖθεν δὲ πάλιν εἰς Λοκρούς. πυθόμενους δὲ τοὺς Λοκρούς τῶν γερόντων τινὰς ἐπὶ τὰ τῆς χώρας ὅρια ἀποστεῖλαι. τούτους δὲ πρὸς αὐτὸν ἀπαντήσαντας εἰπεῖν: „ἡμεῖς, ὧς Πυθαγόρα, σοφὸν μὲν ἄνδρα σε καὶ δεινὸν ἀκούομεν. ἀλλ' ἐπεὶ τοῖς ἰδίοις νόμοις οὐθὲν ἔχομεν ἐγκαλεῖν, αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων πειρασόμεθα μένειν, σὺ δ' ἐτέρωθί που βάδιζε λαβὼν παρ' ἡμῶν εἴ του κεχρημένος [τῶν ἀναγκαίων] τυγχάνεις“. ἐπεὶ δ' ἀπὸ τῆς τῶν Λοκρῶν πόλεως τὸν εἰρημένον ἀπηλλάγη τρόπον, εἰς Τάραντα πλεῦσαι. πάλιν δὲ κάκει παραπλήσια παθόντα τοῖς περὶ Κρότωνα εἰς Μεταπόντιον ἐλθεῖν. πανταχοῦ γὰρ ἐγένοντο μεγάλαι στάσεις, ἃς ἔτι καὶ νῦν οἱ περὶ τοὺς τόπους μνημονεύουσί τε καὶ διηγοῦνται, τὰς ἐπὶ τῶν Πυθαγορείων καλοῦντες.

ib. 57: ἐν δὲ τῇ περὶ Μεταπόντιον καὶ Πυθαγόραν αὐτὸν λέγουσι τελευτῆσαι καταφυγόντα ἐπὶ τὸ Μουσῶν ἱερόν, σπάνει τῶν ἀναγκαίων τεσσαράκοντα ἡμέρας διαμείναντα.

35b Diogenes Laert. VIII 40: φησὶ δὲ Δικαίαρχος τὸν Πυθαγόραν ἀποθανεῖν καταφυγόντα εἰς τὸ ἐν Μεταποντίῳ ἱερόν τῶν Μουσῶν, τετταράκοντα ἡμέρας ἀσιτήσαντα.

37 Phlegon Mirabilia IV: ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἡσίοδος καὶ Δικαίαρχος καὶ Κλείταρχος καὶ Καλλίμαχος καὶ ἄλλοι τινὲς περὶ Τειρεσίου τάδε. Τειρεσίαν τὸν Εὐήρους ἐν Ἀρκαδίᾳ [ἄνδρα] ὄντα ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐν Κυλλήνῃ ὄφεις ἰδόντα ὀχεύοντας τρώσαι τὸν ἕτερον καὶ παραχρῆμα μεταβαλεῖν τὴν ἰδέαν. γενέσθαι γὰρ ἐξ ἀνδρὸς γυναῖκα καὶ μιχθῆναι ἀνδρί. τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος αὐτῷ χρήσαντος, ὥς ἐὰν τηρήσας ὀχεύοντας ὁμοίως τρώσῃ τὸν ἕνα ἔσται οἷος ἦν, παραφυλάξαντα τὸν Τειρεσίαν ποιῆσαι τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ῥηθέντα καὶ οὕτως <ἀνα> κομίσασθαι τὴν ἀρχαίαν φύσιν. Διὸς δὲ ἐρίσαντος Ἥρα καὶ φαμένου ἐν ταῖς συνουσίαις πλεονεκτεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀνδρὸς τῇ τῶν ἀφροδισίων ἡδονῇ καὶ τῆς Ἥρας φασκούσης τὰ ἐναντία, δόξαι αὐτοῖς μεταπεμψαμένοις ἐρέσθαι τὸν Τειρεσίαν διὰ τὸ τῶν τρόπων ἀμφοτέρων πεπειραῖσθαι. τὸν δὲ ἐρωτώμενον ἀποφῆνασθαι, διότι μοιρῶν οὐσῶν δέκα τὸν ἄνδρα τέρπεσθαι τὴν μίαν, τὴν δὲ γυναῖκα τὰς ἐννέα. τὴν δὲ Ἥραν ὀργισθεῖσαν κατανύξαι αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ποιῆσαι τυφλόν, τὸν δὲ Δία δωρήσασθαι αὐτῷ τὴν μαντικὴν, καὶ βιοῦν ἐπὶ γενεὰς ἑπτὰ.

38 ib. V: οἱ αὐτοὶ ἱστοροῦσιν κατὰ τὴν Λαπίθων χώραν γενέσθαι Ἐλάτῳ τῷ βασιλεῖ θυγατέρα, ὀνομαζομένην Καινίδα. ταύτῃ δὲ Ποσειδῶνα μιγόντα ἐπαγγείλασθαι ποιήσῃν αὐτὴν ὃ ἂν ἐθέλῃ, τὴν δὲ ἀξιώσαι μεταλλάξαι αὐτὴν εἰς ἄνδρα, ποιῆσαί τε ἄτρωτον. τοῦ δὲ Ποσειδῶνος κατὰ τὸ ἀξιωθὲν ποιήσαντος μετονομασθῆναι Καινέα.

39 Demetrius De elocutione 182: ὥς ὁ Δικαίαρχος „Ἐν Ἐλέᾳ, φησί, τῆς Ἰταλίας πρεσβύτην ἤδη τὴν ἡλικίαν ὄντα“.

40 Diogenes Laert. III 4: καὶ ἐπαιδεύθη μὲν γράμματα παρὰ Διονυσίῳ (sc. Πλάτων), οὗ καὶ μνημονεύει ἐν τοῖς Ἀντερασταῖς. ἐγυμνάσατο δὲ παρὰ Ἀρίστωνι τῷ Ἀργεῖῳ παλαιστῇ κτλ. εἰσὶ δ' οἱ καὶ παλαιῶσαι φασιν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων, καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι καὶ ποιήματα γράψαι, πρῶτον μὲν διθυράμβους, ἔπειτα καὶ μέλη καὶ τραγῳδίας.

41 Plutarch. Quaest. convivales VIII 2, 719 A: ἀλλ' ὅρα μή τί σοι προσῆκον ὁ Πλάτων καὶ οἰκεῖον αἰνιττόμενος λέληθεν, ἅτε δὴ τῷ Σωκράτει τὸν Λυκοῦργον ἀναμειγνύς οὐχ ἦττον ἢ τὸν Πυθαγόραν, <ὥς> ᾤετο Δικαίαρχος.

42 Diogenes Laert. III 38: λόγος δὲ πρῶτον γράψαι αὐτὸν (sc. Πλάτωνα) τὸν Φαῖδρον. καὶ γὰρ ἔχειν μειρακιῶδές τι τὸ πρόβλημα. Δικαίαρχος δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς γραφῆς ὅλον ἐπιμέμφεται ὥς φορτικόν.

44 Diogenes Laert. III 46: μαθηταὶ δ' αὐτοῦ (sc. Πλάτωνος) ... καὶ ἄλλοι πλείους, σὺν οἷς καὶ γυναῖκες δύο, Λασθένεια Μαντινικὴ καὶ Ἀξιοθέα Φλειασία, ἣ καὶ ἀνδρεῖα ἡμίπισχετο, ὥς φησι Δικαίαρχος.

45 Academicorum philosophorum index Herculensis ed. S. Mekler 1902 p. 19 col. II 4ff. (Leben Platons): τοιαῦτα γεγραφότο[ς Δ]ικαίάρχου Φιλόχ[ο]ρος ἐν τῷ τῆς Ἀθ[η]ν[ῶ]ν[ος] ἔκτω[ι] παρέπαι[σεν] ἐπὶ το ..... κτλ.

46 Plutarch. Quaest. convivales IV 659 F: .... ᾤετο χρῆναι Δικαίαρχος εὖνους μὲν αὐτῷ παρασκευάζειν ἅπαντας, φίλους δὲ ποιεῖσθαι τοὺς ἀγαθοὺς.

49 Porphyry. De abstinentia IV 2: τῶν τοίνυν συντόμως τε ὁμοῦ καὶ ἀκριβῶς τὰ Ἑλληνικὰ συναγαγόντων ἐστὶν καὶ ὁ Περιπατητικὸς Δικαίαρχος, ὃς τὸν ἀρχαῖον βίον τῆς Ἑλλάδος ἀφηγούμενος τοὺς παλαιούς καὶ ἐγγὺς θεῶν φησὶ γεγονότας, βελτίστους τε ὄντας φύσει καὶ

τὸν ἄριστον ἐζηκότας βίον, ὡς χρυσοῦν γένος νομίζεσθαι παραβαλλομένους πρὸς τοὺς νῦν, κιβδήλου καὶ φαυλοτάτης ὑπάρχοντας ὕλης, μηδὲν φονεύειν ἔμψυχον. ὁ δὲ καὶ τοὺς ποιητὰς παριστάντας χρυσοῦν μὲν ἐπονομάζειν γένος ἐσθλὰ δὲ πάντα, λέγειν, τοῖσιν ἔην καρπὸν δ' ἔφερεν ζεῖδωρος ἄρουρα αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον. οἱ δ' ἐθελήμοι ἥσυχαι ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν (Hesiod Erga 116 ff.). ἃ δὲ καὶ ἐξηγούμενος ὁ Δικαίάρχος τὸν ἐπὶ Κρόνου βίον τοιοῦτον εἶναι φησίν. εἰ δεῖ λαμβάνειν μὲν αὐτὸν ὡς γεγονότα καὶ μὴ μάτην ἐπιπεφημισμένον, τὸ δὲ λῖαν μυθικὸν ἀφέντας εἰς τὸ διὰ τοῦ λόγου φυσικὸν ἀνάγειν. αὐτόματα μὲν γὰρ πάντα ἐφύετο, εἰκότως, οὐ γὰρ αὐτοὶ γε κατεσκευάζον οὐθὲν διὰ τὸ μήτε τὴν γεωργικὴν ἔχειν πῶ τέχνην μήθ' ἑτέραν μηδεμίαν ἀπλῶς. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τοῦ σχολῆν ἄγειν αἴτιον ἐγίγνετο αὐτοῖς καὶ τοῦ διάγειν ἄνευ πόνων καὶ μερίμνης, εἰ δὲ τῇ τῶν γλαφυρωτάτων ἱατρῶν ἐπακολουθησάτωι δεῖ διανοίᾳ, καὶ τοῦ μὴ νοσεῖν. οὐθὲν γὰρ εἰς ὑγίειαν αὐτῶν μεῖζον παράγγελμα εὖροι τις ἢ τὸ μὴ ποιεῖν περιττώματα, ὧν διὰ παντὸς ἐκεῖνοι καθαρὰ τὰ σώματα ἐφύλαττον. οὔτε γὰρ τῆς φύσεως ἰσχυροτέραν τροφήν [ἀλλ' ἢς ἡ φύσις ἰσχυροτέρα] προσεφέροντο, οὔτε τὴν πλείω τῆς μετρίας διὰ τὴν ἐτοιμότητα, ἀλλ' ὡς τὰ πολλὰ τὴν ἐλάττω [τῆς ἱκανῆς] διὰ τὴν σπάνιν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πόλεμοι αὐτοῖς ἦσαν οὐδὲ στάσεις πρὸς ἀλλήλους, ἄθλον γὰρ οὐθὲν ἀξιόλογον ἐν τῷ μέσῳ προκείμενον ὑπῆρχεν, ὕπερ ὅτου τις ἂν διαφορὰν τοσαύτην ἐνεστήσατο. ὥστε τὸ κεφάλαιον εἶναι τοῦ βίου συνέβαινε σχολήν, ῥαθυμίαν ἀπὸ τῶν ἀναγκαίων, ὑγίειαν, εἰρήνην, φιλίαν. τοῖς δὲ ὑστέροις ἐφιεμένοις μεγάλων καὶ πολλοῖς περιπίπτουσι κακοῖς ποθεινὸς εἰκότως ἐκεῖνος ὁ βίος ἐφαίνετο. δηλοῖ δὲ τὸ λιτὸν τῶν πρώτων καὶ αὐτοσχέδιον τῆς τροφῆς τὸ μεθύστερον ῥηθὲν ἄλις δρυός, τοῦ μεταβάλλοντος πρώτου, οἷα εἰκός, τοῦτο φθεγξαμένου. ὕστερον ὁ νομαδικὸς εἰσῆλθεν βίος, καθ' ὃν περιττοτέραν ἤδη κτήσιν προσπεριεβάλλοντο καὶ ζώων ἠψαντο, κατανοήσαντες ὅτι τὰ μὲν ἄσιν ἑτύγχανεν ὄντα, τὰ δὲ κακοῦργα καὶ χαλεπά. καὶ οὕτω δὴ τὰ μὲν ἐτιθάσευσαν, τοῖς δὲ ἐπέθεντο, καὶ ἅμα τῷ αὐτῷ βίῳ συνεισῆλθεν πόλεμος. καὶ ταῦτα, φησίν, οὐχ ἡμεῖς, ἀλλ' οἱ τὰ παλαιὰ ἱστορία διεξελθόντες εἰρήκασιν. ἤδη γὰρ ἀξιόλογα κτήματα ἦν ὑπάρχοντα, οἱ μὲν ἐπὶ τὸ παρελῆσθαι φιλοτιμίαν ἐποιοῦντο, ἄθροίζόμενοι τε καὶ παρακαλοῦντες ἀλλήλους, οἱ δ' ἐπὶ τὸ διαφυλάξαι. προϊόντος δὲ κατὰ μικρὸν οὕτω τοῦ χρόνου, κατανοοῦντες αἰεὶ τῶν χρησίμων εἶναι δοκούντων, εἰς τὸ τρίτον τε καὶ γεωργικὸν ἐνέπεσον εἶδος. ταυτὶ μὲν Δικαίάρχου τὰ παλαιὰ τῶν Ἑλληνικῶν διεξιόντος μακάριόν τε τὸν βίον ἀφηγουμένου τῶν παλαιοτάτων, ὃν οὐχ ἦττον τῶν ἄλλων καὶ ἡ ἀποχὴ τῶν ἐμψύχων συνεπλήρου.

- 52 Stephanus Byzant. s. v. Πάτρα: ἔν τῶν τριῶν τῶν παρ' Ἑλλήσι κοινωνίας εἰδῶν, ὡς Δικαίάρχος, ἃ δὲ καλοῦμεν πάτραν φρατρίαν φυλήν. ἐκλήθη δὲ πάτρα μὲν εἰς τὴν δευτέραν μετάβασιν ἐλθόντων ἢ κατὰ μόνας ἐκάστῳ πρότερον οὔσα συγγένεια, ἀπὸ τοῦ πρεσβυτάτου τε καὶ μάλιστα ἰσχύσαντος ἐν τῷ γένει τὴν ἐπωνυμίαν ἔχουσα, ὃν ἂν τρόπον Αἰακίδας ἢ Πελοπίδας εἴποι τις. φατρίαν δὲ συνέβη λέγεσθαι καὶ φρατρίαν, ἐπειδὴ τινες εἰς ἑτέραν πάτραν ἐδίδοσαν θυγατέρας ἑαυτῶν. οὐ γὰρ ἔτι τῶν πατριωτικῶν ἱερῶν εἶχε κοινωνίαν ἢ δοθεῖσα, ἀλλ' εἰς τὴν τοῦ λαβόντος αὐτὴν συνετέλει πάτραν, ὥστε πρότερον πόθῳ τῆς συνόδου γιγνομένης ἀδελφαῖς σὺν ἀδελφῷ ἑτέρα τις ἱερῶν ἐτέθη κοινωνικὴ σύνοδος, ἣν δὲ φρατρίαν ὠνόμαζον. καὶ πάλιν: ὥστε πάτρα μὲν ὅνπερ εἵπομεν ἐκ τῆς συγγενείας τρόπον ἐγένετο μάλιστα τῆς γονέων σὺν τέκνοις καὶ τέκνων σὺν γονεῦσι, φρατρία δὲ ἐκ τῆς τῶν ἀδελφῶν. φυλὴ δὲ καὶ φυλέται πρότερον ὠνομάσθησαν ἐκ τῆς εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ καλούμενα ἔθνη συνόδου γενομένης. ἕκαστον γὰρ τῶν συνελθόντων φύλον ἐλέγετο εἶναι.

- 53 Schol. Venet. A Homer. Z 396: Γράνικος, οἱ δὲ Ἄτραμυς, Πελασγὸς τὸ γένος, ἀφίκετό ποτε ὑπὸ τὴν ἐν τῇ Λυκίᾳ Ἰδην, καὶ πόλιν κτίσας ἐκεῖσε ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσεν Ἀδραμύττιον. γεννήσας δὲ θυγατέρα Θήβην τῷ ὀνόματι, παρὰ τὴν ἀκμὴν τοῦ γάμου ἔθετο γυμνικὸν ἀγῶνα

καὶ τὸν ταύτης γάμον τῷ ἀριστεύσαντι. Ἡρακλῆς δὲ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ φανεῖς ἔλαβε τὴν Θήβην γυναῖκα, καὶ κτίσας πόλιν ὑπὸ τὸ Πλάκιον καλούμενον ὄρος τῆς Λυκίας Πλακίαν Θήβην αὐτὴν ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἐκάλεσεν. ἡ ἱστορία παρὰ Δικαιάρχῳ (vgl. Schol. Venet. B Homer. A 366.)

- 53,1 Schol. MNO Eur. *Andromacha* 1: Δικαίρχος φησιν ἐνθάδε (sc. ἐν τῇ Ὑποπλακίῳ Θήβῃ) ἀπόσπασμά τι τοῦ μετὰ τοῦ Κάδμου στόλου οἰκῆσαι.
- 54 Clemens Protrept. II 30,7 ff.: Δικαίρχος δὲ σχιζίαν, νευρώδη, μέλανα, γρυπὸν, ὑποχαροπὸν, τετανότριχα (sc. τὸν Ἡρακλέα εἶναι).
- 55 Stephanus Byzant. s. v. Χαλδαῖοι: ..... ἐκλήθησαν δὲ ἀπὸ Χαλδαίου τινός, ὡς Δικαίρχος ἐν πρώτῳ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου. τούτων δὲ συνέσει καὶ δυνάμει διάφορον γενόμενον τὸν καλούμενον Νίνον τὴν ὁμώνυμον αὐτῷ συνοικίσει πόλιν. ἀπὸ δὲ τούτου τέταρτον ἐπὶ δέκα βασιλέα γενόμενον, ᾧ τοῦνομα Χαλδαῖον εἶναι λέγουσιν, ὃν φασὶ καὶ Βαβυλῶνα τὴν ὀνομαστοτάτην πόλιν περὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν κατασκευάσαι, ἅπαντας εἰς ταῦτο συναγαγόντα τοὺς καλουμένους Χαλδαῖους. λέγεται καὶ Χαλδαία χώρα. εἰσὶ δὲ καὶ Χαλδαῖοι ἔθνος πλησίον τῆς Κολχίδος. Σοφοκλῆς *Τυμπανισταῖς* (fr. 581 N 2) Κόλχος τε Χαλδαῖός τε καὶ Σύρων ἔθνος.
- 56 Eustath. zu Dionys. *Perieg.* 767: Χαλδαῖοι κληθέντες ἀπὸ τινος Χαλδαίου, ὃν φασὶ τέταρτον ἐπὶ δέκα βασιλέα μετὰ Νίνον γενόμενον τὴν Βαβυλῶνα οἰκίσαι, καὶ τοὺς συναχθέντας καλέσαι ἅψ' ἑαυτοῦ Χαλδαῖους. λέγονται μέντοι παρὰ τινων καὶ οἱ περὶ τὴν Κολχίδα Χάλδοι Χαλδαῖοι τρισυλλάβως, κατὰ Δικαίρχον.
- 57a Schol. vetus Apollon. Rhod. IV 272—74: Δικαίρχος δὲ ἐν α' Ἑλλάδος βίου Σεσόγχωσιν (sc. αὐτὸν καλεῖ), καὶ νόμους αὐτὸν θεῖναι λέγει, ὥστε μηδένα καταλιπεῖν τὴν πατρῶν τέχνην. τοῦτο γὰρ ὑπολαμβάνειν ἀρχὴν εἶναι πλεονεξίας. καὶ πρῶτόν φησιν αὐτὸν εὐρηκέναι ἵππων ἄνθρωπον ἐπιβαίνειν.
- 57b ib. Schol. vulg.: φησὶν δὲ Δικαίρχος ἐν δευτέρῳ [καὶ] Ἑλληνικοῦ βίου <καὶ τοῦτο> Σεσογῶσιδι μεμεληκέναι (cf. schol. Parisinum καὶ τοῦτο δὲ φησὶ Δικαίρχος ἐν β' Ἑλληνικοῦ βίου Σεσώστριδι μεμεληκέναι). καὶ νόμους αὐτὸν θέσθαι λέγει ὥστε μηδένα καταλιπεῖν κτλ.
- 58a Schol. vetus Apollon. Rhod. IV 276: Δικαίρχος δὲ ἐν α' μετὰ τὸν Ἰσίδος καὶ Ὀσίριδος ὦρον βασιλέα γεγονέναι Σεσόγχωσιν. γίνεται δὲ ἀπὸ Σεσογῶσεως ἐπὶ τὴν Νείλου βασιλείαν ἔτη βφ', <ἀπὸ δὲ τῆς Νείλου βασιλείας ἐπὶ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν ζ'>, ἀπὸ δὲ τῆς Ἰλίου ἁλώσεως ἐπὶ τὴν α' Ὀλυμπιάδα υλς', ὁμοῦ βπμγ'. Folgt im Laurentianus: Δικαίρχος δὲ φησιν ἐν β' Ἑλλάδος βίου Σεσόγχωσιν ..... μέχρις αὐτοῦ εἶναι.
- 58b ib. Schol. Parisinum: Δικαίρχος δὲ ἐν α' μετὰ τὸν Ὀσίριδος καὶ Ἰσίδος ὦρον βασιλέα φησὶ γεγονέναι Σέσωστριν. ὥστε γίνεσθαι ἀπὸ μὲν τῆς Σεσώστριδος βασιλείας μέχρι τοῦ Νείλου ἔτη βφ', ἀπὸ δὲ τῆς Νείλου βασιλείας μέχρι τῆς α' Ὀλυμπιάδος ἔτη υλς', ὡς εἶναι τὰ πάντα ὁμοῦ ἔτη βπλς'.
- 59 Zenobius Cent. V 23: Μερὶς οὐ πνίγει. Δικαίρχος φησιν ἐν τοῖς περὶ τῆς Ἑλλάδος ἐν τοῖς δειπνοῖς μὴ εἶναι σύνηθες τοῖς ἀρχαίοις διανέμειν μερίδας. διὰ δὲ προφάσεις τινὰς ἐνδεεστέρων γενομένων τῶν ἐδεσμάτων κρατῆσαι τὸ ἔθος τῶν μερίδων, καὶ διὰ τοῦτο τὴν παροιμίαν εἰρησθαι. τῶν γὰρ ἐδεσμάτων κοινῇ καὶ μὴ κατὰ μέρος τιθεμένων τὸ πρότερον οἱ δυνατώτεροι τὰς τροφὰς τῶν ἀσθενῶν ἥρπαζον, καὶ συνέβαινε τούτους ἀποπνίγεσθαι, μὴ δυναμένους ἑαυτοῖς βοηθεῖν. διὰ τοῦτο οὖν ὁ μερισμὸς ἐπενοήθη.
- 60 Athenaeus XIV 636 C: ἦν γὰρ δὴ τινα καὶ χωρὶς τῶν ἐμφυσσωμένων καὶ χορδαῖς διελημμένων ἕτερα ψόφου μόνον παρασκευαστικά, καθάπερ τὰ κρέμβαλα. περὶ ὧν φησὶ Δικαίρχος ἐν τοῖς

περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου, ἐπιχωριάσαι φάσκων ποτὲ καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὸ προσορχεῖσθαι τε καὶ προσάδειν ταῖς γυναιξὶν ὄργανά τινα ποιά, ὧν ὅτε τις ἄπτοιο τοῖς δακτύλοις ποιεῖν λιγυρὸν ψόφον. δηλοῦσθαι δὲ ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἄσματι (Alcman fr. 60 D) οὗ ἔστιν ἀρχὴ Ἄρτεμι σοὶ μέ τι φρὴν ἐφίμερον ὕμνον ὑ <φαινέμ> εναι θεόθεν ἄδε τις ἀλλὰ χρυσοφά <ενν> α κρέμβαλα χαλκοπάρα <ι> α χερσίν

- <sup>61</sup> Stephanus Byzant. s. v. Δώριον: πόλις μία τῶν τριῶν ὧν Ὅμηρος μνημονεύει „καὶ Πτελεὸν καὶ Ἑλος καὶ Δώριον“ (B 594). Δικαίαρχος δὲ τέτταρας ταύτας εἶναί φησι, καὶ Πτελέας, οὐ Πτελεὸν τὴν μίαν καλεῖ, κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ Βίου τῆς Ἑλλάδος βιβλίον.
- <sup>62</sup> Athenaeus I 14d: ὀρχήσεις δ' εἰσὶ παρ' Ὀμήρῳ αἱ μὲν τινες τῶν κυβιστητῆρων, αἱ δὲ διὰ τῆς σφαίρας. ἥς τὴν εὕρεσιν Ἀγαλλίς ἢ Κερκυραία γραμματικὴ Ναυσικάα ἀνατίθησιν ὡς πολίτιδι χαριζομένη, Δικαίαρχος δὲ Σικωνίοις, Ἴππασος δὲ Λακεδαιμονίοις ταύτην τε καὶ τὰ γυμνάσια πρῶτοις.
- <sup>63</sup> Hypothesis Euripid. Medea: τὸ δράμα δοκεῖ ὑποβαλέσθαι παρὰ Νεόφρονος διασκευάσας ὡς Δικαίαρχος ..... τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ὑπομνήμασι.
- <sup>64</sup> Athenaeus XIII 557 b: Φίλιππος δ' ὁ Μακεδὼν οὐκ ἐπήγετο μὲν εἰς τοὺς πολέμους γυναῖκας, ὥσπερ Δαρεῖος ὁ ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταλυθεὶς, ὃς περὶ τῶν ὅλων πολέμων τριακοσίας ἐξήκοντα περιήγετο παλλακάς, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τρίτῳ περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου. ὁ δὲ Φίλιππος αἰεὶ κατὰ πόλεμον ἐγάμει.
- <sup>65</sup> Plutarch. Agesilaus 19: ὁ μὲν οὖν Ξενοφῶν ὄνομα τῆς Ἀγησιλάου θυγατρὸς οὐ γέγραφε, καὶ ὁ Δικαίαρχος ἐπηγανάκτησεν, ὡς μήτε τὴν Ἀγησιλάου θυγατέρα μήτε τὴν Ἐπαμεινώνδου μητέρα γινωσκόντων ἡμῶν.
- <sup>66</sup> Plutarch. Theseus 32: ὁ δὲ Δικαίαρχος Ἐχέμου φησὶ καὶ Μαράθου συστρατευσάντων τότε τοῖς Τυνδαρίδασι ἐξ Ἀρκαδίας ἀφ' οὗ μὲν Ἐχεδημίαν προσαγορευθῆναι τὴν νῦν Ἀκαδήμειαν, ἀφ' οὗ δὲ Μαραθῶνα τὸν δῆμον, ἐπιδόντος ἑαυτὸν ἐκουσίως κατὰ τι λόγιον σφαγιάσασθαι πρὸ τῆς παρατάξεως.
- <sup>70, 1</sup> Iosephus Contra Apionem I 220: καὶ γὰρ ἔθνων τινες καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων πόλεων ῥυπαίνειν τὴν εὐγένειαν καὶ τὰς πολιτείας ἐπεχείρησαν λοιδορεῖν, Θεόπομπος μὲν τὴν Ἀθηναίων, τὴν δὲ Λακεδαιμονίων Πολυκράτης, ὁ δὲ τὸν Τριπολιτικὸν γράψας, οὐ γὰρ δὴ Θεόπομπος ἔστιν ὡς οἴονταί τινες, καὶ τὴν Θηβαίων πόλιν προσέλαβεν.
- <sup>71</sup> Photios Bibl. 37: ἀνεγνώσθη περὶ πολιτικῆς ὡς ἐν διαλόγῳ, Μηνᾶν πατρίκιον καὶ Θωμᾶν ῥεφερενδάριον τὰ διαλεγόμενα εἰσάγων πρόσωπα. περιέχει δὲ ἡ πραγματεία λόγους ἑξ, ἐν οἷς καὶ ἕτερον εἶδος πολιτείας παρὰ τὰ τοῖς παλαιοῖς εἰρημένα εἰσάγει, ὃ καὶ καλεῖ Δικαιοκρατικόν. ἐπιμέμφεται δὲ τῆς Πλάτωνος δικαίως πολιτείας. ἦν δ' αὐτοῖς πολιτείαν εἰσάγουσιν ἐκ τῶν τριῶν εἰδῶν τῆς πολιτείας δέον αὐτὴν συγκεῖσθαι φασί, βασιλικῇ καὶ ἀριστοκρατικῇ καὶ δημοκρατικῇ, τὸ εἰλικρινὲς αὐτῇ ἐκάστης πολιτείας συνεισαγούσης, κάκεινην τὴν ὡς ἀληθῶς ἀρίστην πολιτείαν ἀποτελούσης.
- <sup>72</sup> Athenaeus IV 141 a ff.: περὶ δὲ τοῦ τῶν φιδιτίων δειπνοῦ Δικαίαρχος τάδε ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τριπολιτικῷ: τὸ δεῖπνον πρῶτον μὲν ἐκάστῳ χωρὶς παρατιθέμενον καὶ πρὸς ἕτερον κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον. Lücke εἶτα μᾶζαν μὲν ὅσῃν ἂν ἕκαστος ἦ βουλόμενος, καὶ πιεῖν πάλιν ὅταν ἦ θυμὸς ἐκάστῳ κώθων παρακείμενός ἐστιν. ὅψον δὲ ταῦτόν αἰεὶ ποτε πᾶσιν ἔστιν, ὕειον κρέας ἐφθόν, ἐνίοτε δ' <οὐδ'> ὅτιμενοῦν πλὴν ὅψον τι μικρὸν ἔχον σταθμὸν ὡς τέταρτον μάλιστα Lücke καὶ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδὲν πλὴν ὃ γε ἀπὸ τούτων ζωμὸς ἱκανὸς ὧν παρὰ πᾶν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτοὺς παραπέμπειν, κἂν ἄρα ἐλάα τις ἢ τυρὸς ἢ σῦκον, ἀλλὰ κἂν τι λάβωσιν ἐπιδόσιμον, ἰχθὺν ἢ λαγὼν ἢ φάτταν ἢ τι τοιοῦτον. εἴτ' ὀξέως ἤδη

δεδειπνηκόσιν ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἐπάικλα καλούμενα. συμφέρεται δ' ἕκαστος εἰς τὸ φιδίτιον ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδιμνα Ἀττικά, οἶνου δὲ χοεῖς ἔνδεκά τινας ἢ δώδεκα, παρὰ δὲ ταῦτα τυροῦ σταθμόν τινα καὶ σύκων, ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν περὶ δέκα τινας Αἰγινάιους ὀβολούς.

- <sup>73</sup> Plutarch. Ne suaviter quidem vivi posse sec. Epicuri decreta XII 1095 a: οὐ γὰρ ἂν ἐπῆλθεν αὐτοῖς (sc. τοῖς ἀπολαυστικοῖς) εἰς νοῦν βαλέσθαι τὰς τυφλὰς καὶ νωδὰς ἐκείνας ψηλαφήσεις καὶ ἐπιπηδήσεις τοῦ ἀκολάστου, μεμαθηκόσιν, εἰ μὴδὲν ἄλλο, γράφειν περὶ Ὀμήρου καὶ περὶ Εὐριπίδου, ὡς Ἀριστοτέλης καὶ Ἡρακλείδης καὶ Δικαίάρχος.
- <sup>74</sup> Plutarch. ib. XIII 1096 a ff.: οὐκ ἦν δὲ πρὸς τὸ ἡδέως ζῆν ἐπιεικέστερον μύρα καὶ θυμιάματα δυσχεραίνειν ὡς κάρθοι καὶ γῦπες, ἢ κριτικῶν καὶ μουσικῶν λαλιὰν βδελύττεσθαι καὶ φεύγειν; ποῖος γὰρ ἂν αὐλὸς ἢ κιθάρα διηρμοσμένη πρὸς ᾧδὴν ἢ τίς χορὸς Εὐρύοπα κέλαδον ἀκροσόφων ἀγνύμενον διὰ στομάτων (Fragm. Melic. Choric. adesp. 14 vol. II p. 167 D. 2) φθεγγόμενος οὕτως ἠῦφρανεν Ἐπίκουρον καὶ Μητρόδωρον, ὡς Ἀριστοτέλην καὶ Θεόφραστον καὶ Δικαίάρχον καὶ Ἰερώνυμον οἱ περὶ χορῶν λόγοι καὶ διδασκαλιῶν καὶ τὰ δι' αὐλῶν προβλήματα καὶ ῥυθμῶν καὶ ἀρμονιῶν κτλ.; (folgen physikalische Fragen) ..... καὶ τί δήποτε τῶν γενῶν διαχεῖ τὸ χρωματικόν, ἢ δὲ ἀρμονία συνίστησιν; ἦθη δὲ ποιητῶν καὶ πλάσματα καὶ διαφοραὶ χαρακτήρων καὶ λύσεις ἀποριῶν ἐν τῷ πρέποντι καὶ γλαφυρῷ τὸ οἰκεῖον ἅμα καὶ πιθανὸν ἔχουσαι τὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἐκεῖνό μοι δοκοῦσιν καὶ τὸν ἔρωτα ποιεῖν ἐπιλανθάνεσθαι τοσοῦτον ἡδονῇ κρατοῦσιν.
- <sup>75</sup> Schol. Aristophan. Aves 1403: Ἀντίπατρος δὲ καὶ Εὐφρόνιος ἐν τοῖς Ὑπομνήμασί φασι τοὺς κυκλίους χοροὺς στήσαι πρῶτον Λᾶσον τὸν Ἑρμιονέα, οἱ δὲ ἀρχαιότεροι Ἑλλάνικος καὶ Δικαίάρχος Ἀρίονα τὸν Μηθυμναῖον, Δικαίάρχος μὲν ἐν τῷ περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων, Ἑλλάνικος δὲ ἐν τοῖς Καρνεονίκαῖς (F. Gr. Hist. 4 F 86).
- <sup>76</sup> Vita Aeschyli 15: τὸν δὲ τρίτον ὑποκριτὴν αὐτὸς ἐξεῦρεν (sc. Αἰσχύλος), ὡς δὲ Δικαίάρχος ὁ Μεσσήνιος, Σοφοκλῆς.
- <sup>77</sup> Plutarch. De E apud Delphos I 384d: στιχιδίοις τισὶν οὐ φαύλως ἔχουσιν, ὧ φίλε Σαραπίων, ἐνέτυχον πρῶην, ἃ Δικαίάρχος Εὐριπίδην οἶεται πρὸς Ἀρχέλαον εἰπεῖν οὐ βούλομαι πλουτοῦντι δωρεῖσθαι πένης, μή μ' ἄφρονα κρίνης ἢ διδοὺς αἰτεῖν δοκῶ (fr. 969 N 2).
- <sup>78</sup> Sextus Empir. Adv. Math. III 3: πολλαχῶς μὲν καὶ ἄλλως ὑπόθεσις προσαγορεύεται, τὰ νῦν δὲ ἀπαρκέσει τριχῶς λέγεσθαι. καθ' ἓνα μὲν τρόπον ἡ δραματικὴ περιπέτεια, καθὸ καὶ τραγικὴ καὶ κωμικὴν ὑπόθεσιν εἶναι λέγομεν καὶ Δικαίάρχου τινὰς ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους μύθων, οὐκ ἄλλο τι καλοῦντες ὑπόθεσιν ἢ τὴν τοῦ δράματος περιπέτειαν.
- <sup>79</sup> Hypothesis Sophokles Aias: Δικαίάρχος δὲ Αἴαντος θάνατον ἐπιγράφει. ἐν δὲ ταῖς διδασκαλίαις ψιλῶς Αἴας ἀναγράφεται.
- <sup>80</sup> Hypothesis Sophokles Oedipus Tyr. II: ὁ Τύραννος Οἰδίπους ἐπὶ διακρίσει θατέρου ἐπιγράφεται. χαριέντως δὲ Τύραννον ἅπαντες αὐτὸν ἐπιγράφουσιν ὡς ἐξέχοντα πάσης τῆς Σοφοκλέους ποιήσεως, καίπερ ἡττηθέντα ὑπὸ Φιλοκλέους, ὥς φησι Δικαίάρχος.
- <sup>81</sup> Hypothesis Rhesus: τοῦτο τὸ δρᾶμα ἔνιοι νόθον ὑπενόησαν, Εὐριπίδου δὲ μὴ εἶναι, τὸν γὰρ Σοφόκλειον μᾶλλον ὑποφαίνειν χαρακτήρα. ἐν μέντοι ταῖς διδασκαλίαις ὡς γνήσιον ἀναγράφεται. καὶ ἡ περὶ τὰ μετάρσια δὲ ἐν αὐτῷ πολυπραγμοσύνη τὸν Εὐριπίδην ὁμολογεῖ. πρόλογοι δὲ διττοὶ φέρονται. ὁ γοῦν Δικαίάρχος ἐκτιθεὶς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ῥήσου γράφει κατὰ λέξιν οὕτως Lücke „nῦν εὐσέληνον φέγγος ἢ διφρήλατος“ καὶ <τ.έ.> . καὶ ἐν ἐνίοις δὲ τῶν ἀντιγράφων ἕτερός τις φέρεται πρόλογος κτλ.



Hypothesis Euripid. Alcestis Codex Laurentianus: 'Υπόθεσις Ἀλκίηστιδος Δικαίάρχου (folgt Inhaltsangabe).

- <sup>83</sup> Schol. Platon Apol. 19c: τρεῖς δ' ἔσχεν (sc. Ἀριστοφάνης) υἱούς, Φίλιππον τὸν τοῖς Εὐβούλου δράμασιν ἀγωνισάμενον, καὶ Ἀραρότα ἰδίοις τε καὶ τοῦ πατρὸς δράμασι διηγωνισμένον, καὶ τρίτον, ὃν Ἀπολλόδωρος μὲν Νικόστρατον καλεῖ, οἱ δὲ περὶ Δικαίάρχου Φιλέταιρον.
- <sup>84</sup> Hypothesis Aristophan. Ran.: τὸ δὲ δρᾶμα τῶν εὖ πάνυ καὶ φιλολόγως πεποιημένων. ἐδιδάχθη δὲ ἐπὶ Καλλίου τοῦ μετὰ Ἀντιγένῃ διὰ Φιλωνίδου εἰς Λήναια. πρῶτος ἦν, δεύτερος Φρύνιχος Μούσαις, Πλάτων τρίτος Κλεοφῶντι. οὕτω δὲ ἐθαυμάσθη διὰ τὴν ἐν αὐτῷ παράβασιν, <καθ' ἣν διαλλάττει τοὺς ἐντίμους τοῖς ἀτίμοις καὶ τοὺς πολίτας τοῖς φυγάσιν>, ὥστε καὶ ἀνεδιδάχθη, ὥς φησι Δικαίάρχος.
- <sup>85</sup> Plutarch. Theseus XXI: ἐκ δὲ τῆς Κρήτης ἀποπλέων εἰς Δῆλον κατέσχε (sc. ὁ Θησεύς). καὶ τῷ θεῷ θύσας καὶ ἀναθείς τὸ ἀφροδίσιον, ὃ παρὰ τῆς Ἀριάδνης ἔλαβεν, ἐχόρευσε μετὰ τῶν ἡιθέων χορείαν, ἣν ἔτι νῦν ἐπιτελεῖν Δηλίους λέγουσι, μίμημα τῶν ἐν τῷ Λαβυρίνθῳ περιόδων καὶ διεξόδων ἐν τινὶ ρυθμῷ παραλλάξεις καὶ ἀνελίξεις ἔχοντι γιγνομένην. καλεῖται δὲ τὸ γένος τοῦτο τῆς χορείας ὑπὸ Δηλίων γέρανος, ὡς ἱστορεῖ Δικαίάρχος. ἐχόρευσε δὲ περὶ τὸν Κερατῶνα βωμόν, ἐκ κεράτων συνηρμοσμένον εὐωνύμων ἀπάντων. ποιῆσαι δὲ καὶ ἀγῶνά φασιν αὐτὸν ἐν Δῆλῳ καὶ τοῖς νικῶσι τότε πρῶτον ὑπ' ἐκείνου φοίνικα δοθῆναι.
- <sup>86</sup> Schol. Aristophan. Vesp. 544: ..... ἐν τοῖς Παναθηναίοις οἱ γέροντες θαλλοὺς ἔχοντες ἐπόμπευον. .... ὁ μέντοι Δικαίάρχος ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ οὐκ οἶδα ἐξ ὅτου ποτὲ καὶ τὰς γραῦς ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπέιληφε θαλλοφορεῖν, πολλῶν ἀλλήλοις ὁμολογούντων περὶ τοῦ μόνους τοὺς πρεσβύτας θαλλοφορεῖν.
- <sup>87</sup> Athenaeus XIV 620 D: τοὺς δ' Ἐμπεδοκλέους καθαρμούς ἐρραψώδησεν Ὀλυμπίασι Κλεομένης ὁ ῥαψωδός, ὥς φησιν Δικαίάρχος ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ.
- <sup>88</sup> Suda s. v. Σκολιόν (= Schol. Platon Gorgias 451 E): ἡ παροίνιος ᾧδῃ, ὡς μὲν Δικαίάρχος ἐν τῷ περὶ μουσικῶν ἀγῶνων, ὅτι τρία γένη ἦν ᾧδῶν, τὸ μὲν ὑπὸ πάντων ἀδόμενον, <τὸ δὲ> καθ' ἓνα ἐξῆς, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν συνετωτάτων ὡς ἔτυχε τῇ τάξει. ὃ δὲ καλεῖσθαι διὰ τὴν τάξιν σκολιόν.
- <sup>89</sup> Schol. Aristophan. Nubes 1364: Δικαίάρχος ἐν τῷ περὶ μουσικῶν <ἀγῶνων> : ἔτι δὲ κοινόν τι πάθος φαίνεται συνακολουθεῖν τοῖς διερχομένοις εἴτε μετὰ μέλους εἴτε ἄνευ μέλους, ἔχοντάς τι ἐν τῇ χειρὶ ποιεῖσθαι τὴν ἀφήγησιν. οἳ τε γὰρ ἄδοντες ἐν τοῖς συμποσίοις ἐκ παλαιᾶς τινας παραδόσεως κλῶνα δάφνης ἢ μυρρίνης λαβόντες ἄδουσιν.
- <sup>90</sup> Anecdoton Osanni, Lexicon Vindobonense ed. Nauck p. 273 (Fortsetzung von Aristoxenos fr. 91, I): τὴν δὲ ποίησιν (sc. Ὀμήρου) ἀναγινώσκεσθαι ἀξιοῖ Ζώπυρος ὁ Μάγνης Αἰολίδι διαλέκτῳ, τὸ δ' αὐτὸ καὶ Δικαίάρχος.
- <sup>91</sup> Apollon. Dyscolus De pronom. 60 B p. 48 Uhlig: ὅθεν τινές, πάλιν ἀγνοήσαντες τὸ μεταβατικόν, τὸ αἵτει δ' οἰωνὸν ἐὸν ἄγγελον (Homer Ω 292) μεταγράφουσιν εἰς τὸ ταχὺν ἄγγελον, ἢ τὸν ἀγαθὸν ἐκδέχονται. καὶ ἐπὶ θηλυκῆς τὸν ξεῖνον ἐμπῶμεν ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν (Homer ν 52). φασὶ δὲ καὶ τὸν Ἀρίσταρχον ἀσμένως τὴν γραφὴν τοῦ Δικαίάρχου ἀναδέξασθαι, ἐν γὰρ ἀπάσαις ἦν τὸ ἐπὶ πατρίδι γαίῃ (Homer Γ 244), ὑπολαβόντα τὸ ἐαυτῆς νοεῖσθαι ἐκ τοῦ ἐπὶ, δέον πάλιν ψιλῶς μεταλαμβάνειν.
- <sup>92</sup> Schol. Homer α 332: αἰτιᾶται ἐκ τῶν ἐπῶν τούτων Δικαίάρχος τὴν παρ' Ὀμήρῳ Πηνελόπην ἢ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν, στή ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο ἄντα παρειάων καὶ τὰ ἐξῆς. οὐδαμῶς γὰρ εὐτακτὸν εἶναι φησι τὴν Πηνελόπην, πρῶτα μὲν ὅτι πρὸς μεθύοντα αὕτη παραγίνεται νεανίσκους, ἔπειτα τῷ κρηδέμῳ τὰ κάλλιστα μέρη τοῦ προσώπου καλύψασα τοὺς ὀφθαλμοὺς μόνους ἀπολέλοιπε θεωρεῖσθαι. περίεργος γὰρ ἢ

τοιαύτη σχηματοποιία καὶ προσποίητος, ἢ τε παράστασις τῶν θεραπαινίδων ἐκάτερθεν εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν φαίνεσθαι καλὴν οὐκ ἀνεπιτήδευτον δείκνυσι.

- 93 Philodem. De musica pap. ined. 424 et V. H. XI 70 fr. 2 ed. Kemke p. 20, 1 ff.: Voran geht Referat einer gegnerischen Ansicht über Erziehung zu allen ἀρεταί durch Musik. ἐξ ὧν δὲ παρατίθεται Δικ[α]ιάρχου, λάβοι τις ἂν ὅσ[α] βούλετ[αι] πρὸς τὴν ἐνεστηκυ[ῖαν] ὑπόθεσιν, [ἦ]? τὸ τοὺς πα[λα]ιοὺς καὶ σοφὸν τὸν ὠδ[ὸν νο]μίζειν, ὡς εἶναι δῆλον [ἐκ] τοῦ παρὰ τῇ Κλυταιμ[ν]ήστρᾳ κατ[α]λειφθέντος καὶ [.....γ]νῶναί φασιν, ὅ[ς] ἂν τι τ[ο]ούτων ἀκούσῃ.
- 94 Athenaeus XV 668 de.: ὅτι δὲ ἐσπούδαστο παρὰ τοῖς Σικελιώταις ὁ κότταβος, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ οἰκήματα ἐπιτήδεια τῇ παιδιᾷ κατασκευάζεσθαι, ὡς ἱστορεῖ Δικαίάρχος ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου.
- 95 ib. XV 666 b: πρῶτον μὲν ἡ τῶν κοττάβων εὗρεσις Σικελικὴ ἐστὶν παιδιὰ, ταύτην πρῶτων εὐρόντων Σικελῶν, ὡς Κριτίας φησὶν ὁ Καλλασίχρου ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων [fr. 1D. 2] κότταβος ἐκ Σικελῆς ἐστὶ χθονὸς ἐκπρεπὲς ἔργον, ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα. Δικαίάρχος <δὲ> ὁ Μεσσήνιος, Ἀριστοτέλους μαθητῆς, ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου καὶ τὴν λατάγην φησὶν εἶναι Σικελικὸν ὄνομα. λατάγη δ' ἐστὶν τὸ ὑπολειπόμενον ἀπὸ τοῦ ἐκποθέντος ποτηρίου ὑγρόν, ὃ συνεστραμμένη τῇ χειρὶ ἄνωθεν ἐρρίπτουν οἱ παίζοντες εἰς τὸ κοττάβιον. cf. Schol. Aristoph. Pax. 1244.
- 96 ib. XV 667 b: ἀγκυλοῦντα γὰρ δεῖ σφόδρα τὴν χεῖρα εὐρύθμως πέμπειν τὸν κότταβον, ὡς Δικαίάρχος φησὶν καὶ Πλάτων δ' ἐν τῷ Διὶ [τῷ] κακουμένῳ (fr. 47 K.). παρακελεύεται δὲ τις τῷ Ἡρακλεῖ μὴ σκληρὰν ἔχειν τὴν χεῖρα μέλλοντα κοτταβίζειν. ἐκάλουν δ' ἀπ' ἀγκύλης τὴν τοῦ κοττάβου πρόεσιν διὰ τὸ ἐπαγκυλοῦν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοτταβισμοῖς. cf. Schol. Aristoph. Pax. 1244.
- 97 ib. XI 479 d: Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν Ὑπομνήμασιν, ὧν ἀρχὴ „ἐν τῇ ἀρίστη πολιτείᾳ“, φησὶν: ὁ καλούμενος κότταβος παρῆλθεν εἰς τὰ συμπόσια τῶν περὶ Σικελίαν, ὡς φησὶν Δικαίάρχος, πρῶτον εἰσαγαγόντων. τοσαύτη δὲ ἐγένετο σπουδὴ περὶ τὸ ἐπιτήδευμα, ὥστε εἰς τὰ συμπόσια παρεισφέρειν ἄλλα κοτταβεῖα καλούμενα. εἴτα κύλικες αἱ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρήσιμαί μάλιστ' εἶναι δοκοῦσαι κατεσκευάζοντο, καλούμεναι κοτταβίδες. πρὸς δὲ τούτοις οἴκοι κατεσκευάζοντο κυκλοτερεῖς, ἵνα πάντες εἰς τὸ μέσον τοῦ κοττάβου τεθέντος ἐξ ἀποστήματος ἴσου καὶ τόπων ὁμοίων ἀγωνίζοντο περὶ τῆς νίκης. οὐ γὰρ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο βάλλειν ἐπὶ τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἕκαστα αὐτῶν, ἔδει γὰρ εἰς τὸν ἀριστερόν ἀγκῶνα ἐρείσαντα καὶ τὴν δεξιὰν ἀγκυλώσαντα ὑγρῶς ἀφεῖναι τὴν λάταγα. οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ πίπτον ἐκ τῆς κύλικος ὑγρόν. ὥστε ἔνιοι μεῖζον ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ καλῶς κοτταβίζειν τῶν ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν μέγα φρονούντων.
- 98 ib. XI 460 f: ἄξιον δ' ἐστὶ ζητῆσαι εἰ οἱ ἀρχαῖοι μεγάλοις ἔπινον ποτηρίοις. Δικαίάρχος μὲν γὰρ ὁ Μεσσήνιος, ὁ Ἀριστοτέλους μαθητῆς, ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου μικροῖς φησὶν αὐτοὺς ἐκπώμασι κεχρησθαι καὶ ὑδαρέστερον πεπωκέναι.
- 99 ib. III 85f.: Καλλίας δ' ὁ Μυτιληναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ φησὶν εἶναι ὠδὴν ἣς ἡ ἀρχὴ Πέτρας καὶ πολιᾶς θαλάσσης τέκνον, ἣς ἐπὶ τέλει γεγράφθαι ἐκ δὲ παίδων χαύνως φρένας, ἃ θαλασσία λεπάς (fr. 103 D). ὁ δ' Ἀριστοφάνης γράφει ἀντὶ τοῦ λεπάς χέλυσ καὶ φησὶν οὐκ εὖ Δικαίάρχον ἐκδεξάμενον λέγειν τὰς λεπάδας. τὰ παιδάρια δὲ ἡνίκ' ἂν εἰς τὸ στόμα λάβωσιν, αὐλεῖν ἐν ταύταις καὶ παίζειν.
- 100 Zenobius Cent. III 65: Ἐν πίθῳ τὴν κεραμεῖαν μανθάνω: παροιμία ἐπὶ τῶν τὰς πρώτας μαθήσεις ὑπερβαινόντων, ἀπτομένων δὲ εὐθέως τῶν μειζόνων. ὡς εἴ τις μανθάνων κεραμεύειν, πρὶν μαθεῖν πίνακας ἢ ἄλλο τι τῶν μικρῶν πλάττειν, πίθῳ ἐγχειροῖ. Δικαίάρχος δὲ φησὶν ἕτερόν τι

δηλοῦν τὴν παροιμίαν, οἶονεὶ τὴν μελέτην ἐν τοῖς ὁμοίοις ποιεῖσθαι, ὡς κυβερνήτης ἐπὶ τῆς νηὸς καὶ ἡνίοχος ἐπὶ τῶν ἵππων.

101 ib. IV 26: Ἡράκλειος νόσος: Δικαίαρχος φησι τὴν ἱερὰν νόσον Ἡράκλειον ὀνομάζεσθαι. εἰς ταύτην γὰρ ἐκ τῶν μακρῶν πόνων περιπεσεῖν φασὶ τὸν Ἡρακλέα.

101, 1 Paroemiographi Graeci (Leutsch—Schneidewin) Supplementum 1961 p. 61: B 474 Ἡράκλειος ψώρα· Δικαίαρχος τὴν ἱερὰν νόσον οὕτω φησί· καὶ γὰρ ἐκ τῶν μακρῶν πόνων ἐς τοσαύτην πεσεῖν τὸν Ἡρακλέα.

102 ib. VI 16: Τάδε Μῆδος οὐ φυλάξει: Δικαίαρχος φησιν, ὅτι μελλούσης τῆς Ξέρξου στρατείας γίνεσθαι οἱ Ἕλληνες ἀπογνόντες τῆς σωτηρίας τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀνήλiskon, ἐπιλέγοντες: Τάδε Μῆδος οὐ φυλάξει.

103 ib. II 15: Ἄειδε τὰ Τέλληνος: οὗτος ὁ Τέλλην ἐγένετο αὐλητῆς καὶ μελῶν ἀνυποτάκτων ποιητής. μέμνηται αὐτοῦ Δικαίαρχος ὁ Μεσσήνιος.

103, 1 Codex Athous, Miller Mélanges de littérature Grecque (1868) 368: Τὸν αὐλητὴν αὐλεῖν: ταύτης μέμνηται Φιλήμων ὁ κωμικός (fr. 219, II p. 534 K). Δικαίαρχος δέ φησιν ὅτι αὐλητῆς τις ἐγένετο μὴ πάνυ τοῖς αὐλητικοῖς ἐμμένων νόμοις, ἀλλὰ παρακινῶν· ὅθεν εἰς παροιμίαν ἦλθεν ὁ λόγος.

104 Strabo I 1: τῆς τοῦ φιλοσόφου πραγματείας εἶναι νομίζομεν, εἴπερ ἄλλην τινά, καὶ τὴν γεωγραφικὴν ..... οἱ τε γὰρ πρῶτοι θαρρήσαντες αὐτῆς ἄψασθαι τοιοῦτοί τινες ὑπῆρξαν, Ὅμηρός τε καὶ Ἀναξίμανδρος ὁ Μιλήσιος καὶ Ἐκαταῖος ὁ πολίτης αὐτοῦ, καθὼς καὶ Ἐρατοσθένης φησί, καὶ Δημόκριτος δὲ καὶ Εὐδοξος καὶ Δικαίαρχος καὶ Ἐφορος καὶ ἄλλοι πλείους. ἔτι δὲ οἱ μετὰ τούτους, Ἐρατοσθένης τε καὶ Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος, ἄνδρες φιλόσοφοι.

106 Geminus Elementa astronom. XVII 5: καὶ ἔστι μὲν τῆς Κυλλήνης τὸ ὕψος ἔλασσον σταδίων ιε', ὡς Δικαίαρχος ἀναμετρηκῶς ἀποφαίνεται. τοῦ δὲ Σαταβυρίου ἐλάσσων ἐστὶν ἡ κάθετος σταδίων δέκα.

107 Theon Smyrn. Exposit. rer. mathematic. p. 124, 19 Hiller: <δέκα δὲ σταδίων ἐστὶν ἡ> τῶν ὑψηλοτάτων ὁρῶν πρὸς τὰ χθαμαλώτατα τῆς γῆς ὑπεροχὴ κατὰ κάθετον, καθὰ Ἐρατοσθένης καὶ Δικαίαρχος εὐρηκέναι φασίν, καὶ ὀργανικῶς δὲ ταῖς τὰ ἐξ ἀποστημάτων μεγέθη μετρούσαις διόπτραις τηλικαῦτα θεωρεῖται.

109 Agathemerus Geograph. informatio Prooem. 2: οἱ μὲν οὖν παλαιοὶ τὴν οἰκουμένην ἔγραφον στρογγύλην, μέσην δὲ κεῖσθαι τὴν Ἑλλάδα καὶ ταύτης Δελφούς. τὸν ὀμφαλὸν γὰρ ἔχειν τῆς γῆς. πρῶτος δὲ Δημόκριτος πολύπειρος ἀνὴρ συνείδεν ὅτι προμήκης ἐστὶν ἡ γῆ, ἡμιόλιον τὸ μῆκος τοῦ πλάτους ἔχουσα. συνήνεσε τούτῳ καὶ Δικαίαρχος ὁ Περιπατητικός.

110 ib. 5: Δικαίαρχος δὲ ὀρίζει τὴν γῆν οὐχ ὕδασι, ἀλλὰ τομῇ εὐθείᾳ ἀκράτῳ ἀπὸ στηλῶν διὰ Σαρδοῦς Σικελίας Πελοποννήσου Καρίας Λυκίας Παμφυλίας Κιλικίας καὶ Ταύρου ἐξῆς ἕως Ἰμαίου ὄρους. τῶν τοίνυν τόπων τὸν μὲν βόρειον, τὸν δὲ νότιον ὀνομάζει.

111 Strabo II 4, 104: Πολύβιος δὲ τὴν Εὐρώπην χωρογραφῶν τοὺς μὲν ἀρχαίους ἔαν φησι, τοὺς δ' ἐκείνους ἐλέγχοντας ἐξετάζειν Δικαίαρχόν τε καὶ Ἐρατοσθένη τὸν τελευταῖον πραγματευσάμενον περὶ γεωγραφίας καὶ Πυθέαν, ὑφ' οὗ παρακρουσθῆναι πολλούς κτλ. (folgt Bericht des Pytheas über Britannien und Thule sowie Kritik des Polybios): πολὺ δέ φησι βέλτιον (sc. Πολύβιος) τῷ Μεσσηνίῳ πιστεύειν ἢ τούτῳ. ὁ μὲντοι γε εἰς μίαν χώραν τὴν Παγχαίαν λέγει πλεῦσαι, ὁ δὲ καὶ μέχρι τῶν τοῦ κόσμου περάτων κτλ. Ἐρατοσθένη δὲ ..... Πυθέα ..... πιστεύειν, καὶ ταῦτα μὴδὲ Δικαίαρχου πιστεύσαντος. τὸ μὲν οὖν μὴδὲ Δικαίαρχου πιστεύσαντος γελοῖον, ὥσπερ ἐκείνῳ κανόνι χρῆσασθαι προσήκον, καθ' οὗ τοσοῦτους ἐλέγχους

αὐτὸς προφέρεται. Ἐρατοσθένους δὲ εἴρηται ἡ περὶ τὰ ἐσπέρια καὶ τὰ ἀρκτικά τῆς Εὐρώπης ἄγνοια. ἀλλ' ἐκεῖνῳ μὲν καὶ Δικαιάρχῳ συγγνώμη, τοῖς μὴ κατιδοῦσι τοὺς τόπους ἐκείνους. Πολυβίῳ δὲ καὶ Ποσειδωνίῳ τίς ἂν συγγνώμη; ἀλλὰ μὴν Πολύβιος γέ ἐστιν ὁ λαοδογματικὰς καλῶν ἀποφάσεις, ἃς ποιοῦνται περὶ τῶν ἐν τούτοις τοῖς τόποις διαστημάτων καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἐν οἷς ἐκείνους ἐλέγχει καθαρεύων. τοῦ γοῦν Δικαιάρχου μυρίου μὲν εἰπόντος τοὺς ἐπὶ στήλας ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου σταδίου, πλείους δὲ τούτων τοὺς ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν μέχρι τοῦ μυχοῦ, τοῦ δ' ἐπὶ στήλας τὸ μέχρι τοῦ πορθμοῦ τρισχιλίου ἀποδόντος, ὥς γίνεσθαι τὸ λοιπὸν ἑπτακισχιλίους τὸ ἀπὸ πορθμοῦ μέχρι στηλῶν.

<sup>112</sup> ib. III 5, 170: .... Δικαίάρχος δὲ καὶ Ἐρατοσθένης καὶ Πολύβιος καὶ οἱ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων περὶ τὸν πορθμὸν (Strasse von Gibraltar) ἀποφαινουσι τὰς στήλας (sc. τοῦ Ἡρακλέους).

<sup>113</sup> Iohann. Lydus De mensibus IV 107 p. 147 Wü., nach Seneca Natur. Quaest. (IV a fr. 6 Gercke): ἀλλὰ καὶ Δικαίάρχος ἐν Περίοδῳ γῆς ἐκ τῆς Ἀτλαντικῆς θαλάττης τὸν Νεῖλον ἀναχεῖσθαι βούλεται.

<sup>114</sup> Stobaeus Ecl. I 38, 2: πῶς ἄμπωτις καὶ πλήμυραι γίνονται. Auf Aristoteles und Herakleides folgt: <Δικαίάρχος> ὁ Μεσσήνιος ἡλίῳ καὐτὸς τὴν αἰτίαν ἀνατίθησι, καθ' οὓς μὲν ἂν τόπους γένηται τῆς γῆς πλημμύροντι τὰ πελάγη, ἐξ ὧν δ' ἂν τύχη παραποστὰς ὑποσυνέλκοντι. ταῦτα δὲ συμβαίνειν περὶ τὰς ἐώας καὶ τὰς μεσημβρινὰς ἐκκλίσεις.

<sup>117</sup> Codex Parisinus Graec. suppl. 443: Δικαίάρχου ἀναγραφὴ τῆς Ἑλλάδος.

<sup>118</sup> Papyrus Herculanens. 155 (Philodem), W. Crönert, Kolotes und Menedemos 1906 p. 189: καὶ Δ[ικαί]αρχο[ς] ..... ]κ[ .. ]ίτου βίου σημ[αίνει] .....